

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

„Телевизионно отразяване на Олимпийски игри – психологически аспекти“

Докторант: **Василена Павлова Матакиева**

Научен ръководител: **проф. Татяна Янчева, дн**

Изготвил рецензията: **доц. Ина Вladoва, доктор**, определена за член на научното жури със заповед ЗП-22 /13.01.2023 г. на Ректора на Национална спортна академия „Васил Левски“

Василена Павлова Матакиева е докторант в задочна форма на обучение в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6 Спорт, научна специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура).

Образователните степени на докторантката са свързани с Академията – през 1991 г. придобива ОКС „Магистър“ в специалност „Треньор по баскетбол“ и „ФВС“. В периода 2004-2006 г. е студент към катедрата в магистърската програма „Спортна психология“.

Професионалният път на Василена Матакиева е свързан със спортната журналистика от 1992 г. до днес (телевизионна и радио журналистика). Член е на медийната комисия на БОК. Шест пъти е била член на журналистическата олимпийска делегация на БНТ – четири пъти е участвала в отразяването на летни ОИ и два пъти в отразяването на ЗОИ.

Образованието и професионалният опит на докторантката са логичната основа за избор на темата на дисертационния труд, която е интересна и актуална.

Предложеният ми за рецензиране дисертационен труд на Василена Матакиева е посветен на изследването на телевизионното отразяване на

Олимпийските игри и влиянието, което тази дейност оказва върху членовете на телевизионния екип, който отразява игрите.

Избраната тема е актуална, оригинална, интересна и неизследвана както в България, така и в световен мащаб. Работата е със значим принос за обогатяване на теорията по отношение на историята на медийното отразяване на Олимпийските игри, което всъщност е и история на медийното отразяване на спорта като цяло и на психологическите ефекти от тази дейност. Докторантката изследва последиците за „човешкия ресурс, който натиска бутона „*Olympic mode*“ за около месец и по-конкретно – изследваните лица са членове на телевизионния екип на БНТ, отразявал Игрите на XXXI Олимпиада в Рио де Жанейро, когато за последно от националната телевизия има изнесена програма по време на провеждането на най-големия спортен форум на планетата.

Дисертационният труд е разработен в класическата структура с обем от 142 страници и включва увод, три глави, изводи и препоръки, библиография и 4 приложения. В текста е включено онагледяване на теоретичната част и представянето на изследователските резултати с 15 фигури и 21 таблици.

Предложена е богата библиографска справка, която съдържа 150 източници, от които 20 са на кирилица, а останалите са на латиница, което е показателно, че изследователският проблем не е разглеждан в българските научни среди.

Искам да поздравя г-жа Матакиева за увода, който е изключително силен, както и за цялостното разработване на първата глава. Също така тя може да помисли този текст да бъде публикуван под някаква форма.

В първа глава, в която е представена теоретичната постановка на проблема, подробно са представени: исторически преглед на телевизионното отразяване на ОИ, която част безспорно ми беше най-интересна; спецификите на спортната журналистика; стресът на работното

място и последната част на теоретичния анализ е посветен на психологическите аспекти на медийното отразяване на Игрите.

Добро впечатление прави умелото боравене със специфичната терминология, касаеща Олимпийските игри. Докторантката демонстрира добри познания по темата и използва правилно в текста Олимпиада, Олимпийски игри и синонимите, вкл. и кога се пише „Игри“ и кога „игри“ за разлика (и тук го казвам със съжаление) от доста журналисти в България, които понякога объркват термините.

В първата част на първа глава е направен исторически преглед на телевизионното отразяване на ОИ. Паралелно с историческото проследяване на медийното отразяване на игрите е направен исторически анализ на проблема в комбинация с теоретичен анализ, което е най-правилният подход при такъв тип разработки. За нуждите на анализа докторантката използва разнообразни литературни източници, вкл. официалните бюлетини от игрите, което е достойнство на разработката и анализа. В тази част от дисертационния труд са демонстрирани добри познания от историята на съвременното олимпийско движение.

Г-жа Матакиева познава в детайли проблематиката и използва коректно специфичната терминология. Направен е исторически преглед, паралелно с това анализ на събитията и обобщение, за да се направи плавен преход към следващата част на дисертационния труд. В частта, която разглежда икономическите аспекти е направен обстоен анализ както на икономическите аспекти в развитието на ОИ (приходи и разходи за МОК и организационния комитет) и на телевизионните компании. Паралелно с това разглеждане е направен анализ на последствията на тези тенденции върху телевизионното отразяване на игрите. Подробно е разгледано медийното и в частност телевизионното отразяване на ОИ както и икономическите и

политическите аспекти, които оказват влияние както върху развитието на ОИ така и върху развитието на телевизионното им отразяване.

Предвид основната професия на докторантката, която е изтъкнат и утвърден спортен журналист, а и самата тя е вземала участия в директни телевизионни отразявания на Олимпийски игри, искам да отбележа и стила на писане. Тя все едно рисува картини. Цитирам: *„Движещи се камери, камери от висока гледна точка, дистанционни камери и камери за повторение дават зрелищна перспектива на телевизиите и зрителите“* (стр. 27). В резултат на това се получава истинско удоволствие за сетивата на телевизионния зрител. Но ние зрителите не се и замисляме какво коства тази зрелищност за хората, които стоят зад камерите или ги управляват от разстояние.

В цялата първа глава се наблюдават плавни преходи и допълване на теоретичния анализ.

В края на първата част от теоретичния анализ е направена връзка между разглежданата проблематика и кумулирането на стрес от спортните журналисти.

Втората част на първа глава е посветена на спецификите на спортната журналистика. Паралелно с представянето на особеностите на професията, много умело се вмъква и проблемът за увеличаването на *„степен на изложеност на стрес на спортните журналисти, особено при отразяването на живо на значими спортни събития, на спортни мега събития като ОИ“* (стр. 33).

В тази част на дисертацията са представени спецификите на журналистическата професия и по-конкретно на спортните журналисти и на работната среда, включително е направена препратка към професионалния стрес.

Прави много добро впечатление умелото боравене с материала – както по отношение на спецификите на журналистическата професия и работна среда, което е обяснимо предвид високия професионализъм на докторантката в сферата на телевизионната журналистика, но и умелото боравене с материала, касаеща конкретно ОИ. Представена по този начин, тази проблематика е разгледана задълбочено и цялостно, и читателят добива пълна представа за нея.

На стр. 44-45 са представени стресорите на работната среда, като отново доста умело е направена връзката със спортните журналисти.

Въпреки, че темата на дисертационния труд не е свързана пряко с ОИ, те са представени като световен социален феномен. Приносен момент на труда е, че за пръв път в българската научна литература те се разглеждат като мега спортно събитие. Аз лично до момента съм го срещала само в статии на английски език.

В първа глава се обосновава необходимостта от провеждането на това изследване (стр. 51) – липсват изследвания (за стрес, стресоустойчивост и справяне със стреса) или пък те са епизодични. Пояснено е, че от една страна тези изследвания липсват, и от друга страна е обосновано защо е важно тяхното провеждане.

В заключение мога да кажа, че първата глава на този дисертационен труд е не само литературен преглед, а представлява богат литературен преглед с богат, изчерпателен и задълбочен исторически и теоретичен анализ на изследвания проблем.

Дизайна на изследването е представен в глава втора. Изследователските хипотези, целта, задачите, методологията и използвания инструментариум са представени подробно и коректно.

В третата глава на дисертационният труд са представени резултатите и анализа от проведеното изследване. Направен е задълбочен анализ на получените от емпиричното изследване данни, получени от два психологически въпросника (въпросник за предпочитаните стратегии за справяне със стреса и въпросник за измерване на тревожността) и авторова методика за изследване източниците на стрес при телевизионния екип, отразявал Олимпийските игри.

С цел по-лесното възприемане на данните, докторантката е приложила за онагледяване таблици и фигури, които са коректни и информативни.

На базата на проведеното изследване са формулирани 5 изводи и 3 препоръки.

Докторантката Василена Матакиева е представила 2 публикации по темата на дисертационния труд. Авторефератът е в обем от 42 страници и представя в синтезиран вид дисертцията, като следва логически нейната структура и съдържание.

Относно приносите на дисертационния труд приемам и подкрепям авторовата самооценка.

Като рецензент смятам, че дисертационният труд на Василена Матакиева е написан на професионален и стилистично издържан език. Работата съдържа добре организирано научно изследване. Анализ и интерпретацията на данните са представени коректно. Изследването има голяма научна и приложно-практическа стойност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният ми за рецензия дисертационен труд на Василена Павлова Матакиева на тема: *„Телевизионно отразяване на Олимпийски игри – психологически аспекти“* за получаване на ОНС „Доктор“ е интересна и актуална като проблематика и притежава качества на цялостно

научно изследване, както в съдържателно, така и в структурно отношение. Работата съдържа добре организирано научно изследване, направен е сериозен анализ с добра интерпретация на данните. Докторантът демонстрира много добра ориентация в проблема, умее да анализира и интерпретира получените данни.

Въз основа на всичко изложено до тук, **давам своята положителна оценка и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР” на Василена Павлова Матакиева** в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6 Спорт, научна специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура).

13.02.2023 г.

Рецензент:
доц. Ина Влагова, доктор

REVIEW

of the dissertation on:

"Television coverage of Olympic Games - Psychological aspects"

PhD student: **Vasilena Pavlova Matakieva**

Scientific supervisor: **prof. Prof. Tatiana Iancheva, DSc**

Reviewed by: **Assoc. Prof. Ina Vladova, PhD**, appointed member of the scientific jury by order ZP-22 /13.01.2023 of the Rector of the National Sports Academy " Vassil Levski"

Vasilena Pavlova Matakieva is a doctoral student in the field of higher education 7. Health and Sport, professional field 7.6 Sport, scientific specialty Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training (including Methodology of Medical Physical Education).

The educational degrees of the doctoral student are related to the Academy - in 1991, she obtained Master's degree in specialty "Basketball Coach" and "Physical Education and Sport". In the period 2004-2006, she was a student at the Department in the Master's program "Sports Psychology".

Vasilena Matakieva's professional career has been connected with sports journalism since 1992 until today (TV and radio journalism). She is a member of the media committee of the Bulgarian Olympic Committee. She has been a member of the Bulgarian National Television's Olympic journalistic delegation six times - four times in the coverage of the Summer Olympic Games and twice in the coverage of the Winter Olympic Games.

The PhD student's education and professional experience are the logical basis for the choice of the dissertation topic, which is interesting and actual.

Vasilena Matakieva's dissertation, submitted to me for review, is devoted to the study of the television coverage of the Olympic Games and the impact this activity has on the members of the television team covering the Games.

The chosen topic is relevant, original, interesting, and unexplored both in Bulgaria and worldwide. The work is a significant contribution to the enrichment of theory regarding the history of media coverage of the Olympic Games, which is, in fact, also a history of media coverage of sport in general and the psychological effects of this activity. The doctoral student explored the human resource implications of “pressing the Olympic mode button” for about a month and, more specifically, the individuals studied were members of the Bulgarian National television crew covering the Games of the XXXI Olympic Games in Rio de Janeiro, the last time the national broadcaster had an out-of-home program during the biggest sporting forum on the planet.

The dissertation is developed in the classical structure with a length of 142 pages and includes an introduction, three chapters, conclusions and recommendations, a bibliography, and 4 annexes. The text consists of an illustration of the theoretical part and the presentation of the research results with 15 figures and 21 tables.

A rich bibliographic reference is offered, containing 150 sources, of which 20 are in Cyrillic and the rest in English, indicating that the research problem has not been addressed in Bulgarian scientific circles.

I would like to congratulate Ms. Matakieva for the introduction, which is extremely strong, and for the overall development of the first chapter. She might also consider having this text published in some form.

The first chapter, which presents the theoretical setting of the problem, explains in detail: a historical overview of television coverage of the Olympic Games, which part was undoubtedly the most interesting for me; the specifics of

sports journalism; workplace stress, and the last part of the theoretical analysis is devoted to the psychological aspects of media coverage of the Games.

The skillful handling of the specific terminology concerning the Olympic Games makes a good impression. The PhD student demonstrates good knowledge of the subject and uses correctly in the text of her dissertation Olympics, Olympic Games, and synonyms, including when to spell "Games" and when "games" unlike (and here I say it with regret) many journalists in Bulgaria who sometimes mix up the terms.

The first part of chapter one provides a historical overview of television coverage of the Olympic Games. Parallel to the historical tracing of the media coverage of the Games, a historical analysis of the problem is combined with a theoretical analysis, which is the most correct approach in this type of study. For the purposes of the analysis, the PhD student used a variety of literature sources, including official bulletins from the games, which is a merit of the development and analysis. This part of the thesis demonstrates a good knowledge of the history of the modern Olympic movement.

Ms. Matakieva knows the issues in detail and uses the specific terminology correctly. A historical overview, a parallel analysis of the events, and a summary are made to make a smooth transition to the next part of the dissertation. In the section examining the economic aspects, a thorough analysis is made of both the economic aspects in the development of the Olympic Games (revenues and costs for the IOC and the organizing committee) and the television companies. Parallel to this examination is an analysis of the implications of these trends for television coverage of the Games. The media coverage and, in particular, the television coverage of the Olympic Games is examined in detail, as well as the economic and political aspects that influence both the development of the Games and the development of their television coverage.

Considering the main profession of the PhD student, who is a distinguished and well-known sports journalist, and she herself has taken part in direct television coverage of the Olympic Games, I would like to mention the writing style. It is as if she were painting pictures. Quote, "*Moving cameras, high vantage point cameras, remote cameras, and replay cameras give a spectacular perspective to broadcasters and viewers*" (p. 27). The result is an absolute pleasure for the TV viewer's senses. But we, the viewers, don't give a second thought to what this spectacle costs the people behind the cameras or operating them from a distance.

Throughout the first chapter, there are smooth transitions and complementary theoretical analysis.

At the end of the first part of the theoretical analysis, a link is made between the issues discussed and the accumulation of stress by sports journalists.

The second part of chapter one is devoted to the specifics of sports journalism. Alongside the presentation of the peculiarities of the profession, the issue of the increasing "*degree of exposure to the stress of sports journalists, especially in live coverage of major sporting events, of sporting mega-events such as the Olympic Games*" (p. 33) is very cleverly inserted.

In this part of the dissertation, the specifics of the journalism profession, particularly sports journalists, and the work environment are presented, including a reference to occupational stress.

She makes an excellent impression with her skillful handling of the material - both in terms of the specifics of the journalistic profession and working environment, which is understandable given the high professionalism of the PhD student in the field of television journalism, but also the skillful handling of the material specifically related to the Olympic Games. Presented in this way, this issue is dealt with thoroughly and comprehensively, and the reader gains a complete understanding of it.

On pages 44-45, the stressors of the work environment are presented, again quite skillfully making the connection with sports journalists.

Although the topic of the dissertation is not directly related to the Olympic Games, they are presented as a global social phenomenon. The contribution of the work is that they are considered a mega sports event for the first time in the Bulgarian scientific literature. Personally, I have so far encountered it only in articles in English.

Chapter one justifies the need for this research (p. 51) - research (on stress, stress resilience, and coping) is either lacking or episodic. It is explained that, on the one hand, these studies are lacking, and on the other hand, it is justified why it is essential to conduct them.

In conclusion, the first chapter of this dissertation is not just a literature review, but it is a rich literature review with a rich, comprehensive, and in-depth historical and theoretical analysis of the problem studied.

The research design is presented in chapter two. The research hypotheses, aim, objectives, methodology, and instruments used are explained in detail and correctly.

The third chapter of the dissertation presents the results and analysis of the research. An in-depth analysis is made of the data obtained from the empirical study, derived from two psychological questionnaires (the Preferred Coping Strategies Questionnaire and the Anxiety Measurement Questionnaire) and the author's methodology for investigating the sources of stress in the television crew covering the Olympic Games.

To facilitate the perception of the data, the doctoral student has attached tables and figures for illustration, which are correct and informative.

Based on the study, 5 conclusions and 3 recommendations are formulated.

The PhD student Vasilena Matakieva has submitted 2 publications on the dissertation topic. The thesis resume is 42 pages long and presents the thesis in a synthesized form, following its logical structure and content.

Regarding the dissertation's contributions, I accept and support the author's self-assessment.

As a reviewer, I believe that Vasilena Matakieva's dissertation is written in a professional and stylistically sound language. The work contains well-organized scientific research. The analysis and interpretation of the data are presented correctly. The research has significant scientific and applied-practical value.

CONCLUSION

The dissertation thesis of Vasilena Pavlova Matakieva on *"Television Coverage of Olympic Games - Psychological Aspects"* submitted to me for review for the degree of Doctor of Philosophy is interesting and topical in terms of its issues and has the qualities of a comprehensive scientific study, both in terms of content and structure. The work contains a well-organized scientific study, and a deep analysis is made with a reasonable interpretation of the data. The PhD student demonstrates a very good orientation in the problem and can analyze and interpret the obtained data.

Based on all the above, *I give my positive assessment and propose to the members of the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "DOCTOR" to Vasilena Pavlova Matakieva* in the field of higher education: 7. Health and Sport, professional field 7.6 Sport, scientific specialty Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training (including Methodology of Medical Physical Education).

13.02.2023

Reviewer:
Assoc. Prof. Ina Vladova, PhD